

ETICKÝ KÓDEX PORADCU PODPOROVANÉHO ZAMESTNÁVANIA

Etický kódex poradcu pre PZ tvoria pravidlá, ktoré hovoria **o všeobecne uznávaných princípoch správania, a to o rešpekte, kompetenciách, integrite a zodpovednosti.**

1. REŠPEKT

- Poradca pre podporované zamestnávania (ďalej poradca) rešpektuje jedinečnosť každého klienta bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú príslušnosť, rasu, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, náboženské presvedčenie, farbu pleti, pohlavie a vek.
- Poradca rešpektuje právo klienta na sebarealizáciu tak, aby nedochádzalo k upieraniu práv druhých osôb.
- Poradca rešpektuje právo človeka (klienta) na súkromie a ochranu osobných údajov, osobné údaje klienta poskytuje tretej osobe len s jeho písomným súhlasom.
- Poradca rešpektuje právo klienta na informovanosť.
- Poradca rešpektuje právo klienta na sebaurčenie, individuálny prístup a právo výberu, podporuje u klienta vedomie vlastnej zodpovednosti, podporuje jeho zapojenie a účasť na riešení problémov pri dosahovaní cieľa.

2. KOMPETENCIA

a) Profesionálna úroveň / inovácie

- Poradca je zodpovedný za svoj profesionálny rast, získavanie nových vedomostí a poznatkov a ich využívanie v praxi. V prípade pochybností o zvolenom postupe alebo metóde využije službu nezájmového poradcu (supervízia).
- Poradca je schopný rozpoznať svoje profesionálne hranice do tej miery, aby neodborným postupom alebo nevhodne zvolenou metódou či službou nepoškodil záujmy klienta.
- Poradca používa pri práci také metódy a postupy, ktoré neohrozia jeho zdravie a predchádza syndrómu „vyhorenia“.
- Poradca prichádza s novými postupmi a nápadmi, je kreatívny, využíva najnovšie poznatky, aby umožnil klientovi dosiahnuť stanovené ciele.

b) Etické správanie

- Poradca prístupuje ku klientovi ako k rovnocennému partnerovi.
- Poradca si je vedomý toho, že môže byť vystavený etickým problémom.

c) Hranice kompetencií

- Poradca je zodpovedný za zvolené postupy a metódy práce.
- Poradca vie rozpoznať a uznať hranice svojich postupov, pracuje len v rámci svojich vedomostí a skúseností.

3. INTEGRITA

a) Čestnosť a presnosť

- Poradca nevzbudzuje u klienta nereálne predstavy a očakávania, informuje presne a zodpovedne o poskytovaných službách, ciele stanovuje adekvátne možnostiam a schopnostiam klienta.
- Poradca informuje zamestnávateľa reálne a pravdivo o svojom vzdelaní, praxi a výsledkoch svojej práce (výskumoch, projektoch, publikáciách).
- Poradca nepožaduje neprimeraný úžitok z výsledkov kolektívneho výskumu a projektov.
- Poradca neprijíma dary od klientov, nezúčastňuje sa na žiadnych aktivitách, ktoré odporujú dobrým mravom alebo sú v rozpore so zákonom.

b) Osobné hranice

- Poradca nenadväzuje s klientom priateľské alebo iné dôverné vzťahy, riešenie problémov a dosahovanie cieľov ponecháva v profesionálnej rovine.
- Poradca sa vyhýba sexuálnemu obťažovaniu zo strany klienta, v prípade, že má podozrenie o takomto správaní na pracovisku, informuje svojho zamestnávateľa.

c) Konflikt záujmov

- Poradca v záujme poskytovania profesionálnej a nestrannej služby neposkytuje službu priateľovi, partnerovi alebo rodinnému príslušníkovi, je si vedomý toho, že ku konfliktu môže dôjsť aj po ukončení poskytovania služby.

d) Neetické správanie

- Poradca sa vyvaruje neetického správania, v prípade obvinenia z neetického správania sa obráti na príslušný kompetentný orgán so žiadosťou o prešetrenie obvinenia.

4. ZODPOVEDNOSŤ

- Poradca je zodpovedný za zvolené metódy, postupy a časové ohraničenie služieb, za výsledky práce a dosiahnutie cieľov.
- Poradca poskytuje poradenstvo každému záujemcovi. Právo odmietnuť klienta má len v tom prípade, ak je klient agresívny alebo pod vplyvom omamných látok.
- Poradca je zodpovedný za profesionalitu práce a dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy so zamestnávateľom.
- Poradca v prípade stretu záujmov na túto skutočnosť včas upozorní zamestnávateľa.

Zdroje:

- Etický kódex navrhnutý poradcami pre PZ na vzdelávaní pracovníkov 24. 5. 2006 v hoteli Helios, Bratislava
- Etický kódex pre prácu s klientom (produkt nadnárodnej spolupráce projektu EQUAL „Kvalita v podporovanom zamestnávaní“)
- A Code of Ethics for Professionals in Supported Employment, EUSE, Information booklet & Quality standards
- Slovník cudzích slov (1981)
- Mezinárodní etický kodex sociální práce – principy (Mezinárodní federace sociálních pracovníků, Adelaide, 2004)
- Etický kodex sociálních pracovníků České republiky
- Etický kodex sester

PROCES TVORBY ETICKÉHO KÓDEXU

Na tvorbe etického kódexu poradcov pre podporované zamestnávania sa zúčastnili aj členovia národnej a nadnárodnej spolupráce C2E2 a 18 poradcov a pracovníkov agentúr podporovaného zamestnávania.

Potreba definovania etického kódexu v rámci **nadnárodnej** pracovnej skupiny (Holandsko, Veľká Británia, Švédsko, Slovensko) vzišla z diskusie o vzťahoch medzi poskytovateľom služby a klientom. Výsledkom tejto diskusie bolo zafinovanie a rozpracovanie štyroch etických princípov:

- rešpekt
- kompetencia
- integrita
- zodpovednosť poskytovateľa služby (viď. príloha č. 1 – zápis zo stretnutia)

Nadnárodná skupina:

Fir-e, Švédsko – spoločenstvo skupiny Equal v rámci Európskeho sociálneho fondu v Jämtlande sa zaoberá budovaním modelových foriem služieb a pomoci znevýhodneným skupinám pri mobilizovaní potenciálu klienta.

Healthy Minds at Work (HMAW), Wales – rozvíja reťaz stratégií a intervencií pre jednotlivcov a zamestnávateľov na pomoc ľuďom, ktorí prežívajú úzkosť, stres a depresiu, aby si udržali prácu a boli podporovaní na svojom pracovisku.

Mission for Mission – rozvíja a aplikuje model individuálneho poradenstva pre klienta znevýhodneného na trhu práce, pracuje hlavne metódou Empowerment (posilnenie klienta).

Quality in Practice – APZ, n.o., Bratislava, Slovensko – pomáha občanom so zdravotným postihnutím nájsť si prácu na otvorenom trhu práce a udržať si ju.

Regular Plus, Holandsko – buduje systém prípravy na prácu a vzdelávanie znevýhodnených občanov na trhu práce.

Etické princípy

produkt nadnárodnej spolupráce C2E2 (pracovná verzia)

1. Rešpekt

POSKYTOVATELIA SLUŽIEB BY MALI REŠPEKTOVAŤ:

- a) všeobecné uznanie jednotlivca, kultúry a postavenia
- b) slobodu informácií, ochranu údajov, uloženie a poskytovanie informácií
- c) získať súhlas od klienta: výber, informácia a následok
- d) sebaurčenie klienta: posilňovanie, individuálne zostavené programy
- e) práva klienta

2. Kompetentnosť

POSKYTOVATELIA SLUŽIEB BY MALI:

- a) ohodnotiť význam pokračujúceho osobného rozvoja a celoživotného vzdelávania, aby udržiavali vysokú úroveň svojej práce

Národná skupina projektu Kvalita v podporovanom zamestnávaní:

- APZ, n.o., Bratislava
- ÚPSVaR
- AOZPO v SR
- M.E.S.A.10

Národná skupina zložená zo zástupcov APZ a iných MVO:

- Čopáková Monika, Materské centrum Naše Slniečka, Humenné
- Dobiášová Eva, Dosos, n. o., Sobrance
- Fřčová Ivana, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Banská Bystrica
- Fuhrmannová Lucia, APZ Komunita – miesto pre každého, Kežmarok
- Hlubovič Jozef, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Prešov
- Horanič Marián, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Bratislava
- Jurigová Martina, ZPMP Nové Zámky
- Krajčovičová Andrea, ZPMP Nové Zámky
- Majerník Václav, COOP produkt Slovensko, Bratislava
- Maráková Ľudmila, Centrum pre rozvoj zamestnanosti, Lučenec
- Mezeiová Edita, APZ PRO, Bratislava
- Mičudová Helena, APZ PRO, Bratislava
- Michalcová Eva, APZ Bratislava
- Novák Peter, DOZA, v. d., Sobrance
- Pažitková Mária, COOP produkt Slovensko, Bratislava
- Suchoňová Jana, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Trnava
- Škarbová Mária, osobný asistent, Banská Bystrica
- Škarbová Zuzana, APZ Banská Bystrica

Informačný občasník o integrácii a začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím

téma

ETICKÝ KÓDEX poradcu pre podporované zamestnávanie

Etický kódex poradcu pre podporované zamestnávanie je jedným z materiálov, ktoré sú produktom projektu podporeného Spoločenstvom Iniciatívy EQUAL pod názvom **Kvalita v podporovanom zamestnávaní**. Tento projekt ako koordinujúca organizácia manažovala Agentúra podporovaného zamestnávania v Bratislave v rokoch 2005 – 2008. Etický kódex, jeden z produktov projektu, je súčasťou Štandardov kvality v podporovanom zamestnávaní. Etický kódex bol na konferencii Slovenskej únie podporovaného zamestnávania v decembri 2007 v Košiciach prezentovaný a akceptovaný agentúrami podporovaného zamestnávania ako odporúčaný dokument pre prácu pracovníkov agentúr podporovaného zamestnávania na Slovensku.

- b) hľadať cesty, ako sa vyhnúť konfliktu záujmov
- c) byť čestní a presní pri ponuke svojich produktov a služieb, aby sa vyhlí podporovaniu nereálnych očakávaní svojich klientov
- d) byť čestní a presní pri udávaní svojej kvalifikácie, vrátane vedomostí, zručností, vzdelania a skúseností
- e) požadovať iba primerané duševné vlastníctvo pre rôzne výskumy, publikácie alebo iné výstupy, ktoré vzniknú ako súčasť projektu
- f) byť čestní a presní pri zverejňovaní svojich záverov, názorov a výsledkov výskumu
- g) pri svojich profesionálnych službách nebyť súčasťou žiadnej nečestnej aktivity či podvodného, nečestného skutku
- h) vyhýbať sa akémukoľvek sexuálnemu alebo romantickému vzťahu so svojimi klientmi
- i) vyhýbať sa sexuálnemu obťažovaniu a uistiť sa, že na pracovisku takéto správanie neexistuje
- j) byť si vedomí problémov, ktoré môžu vzniknúť pri dvojitých vzťahoch, napr. pri poskytovaní služieb partnerovi, priateľovi, rodinnému príslušníkovi...

- k) byť si vedomí konfliktov, ktoré môžu vzniknúť z týchto vzťahov s inými organizáciami
- l) vedieť, že konflikty záujmov môžu vzniknúť aj po skončení profesionálnej zodpovednosti
- m) vyzývať kolegov, ktorí sa pravdepodobne podieľali na neetickom správaní k náprave; dostať takéto správanie do pozornosti zodpovednej Etickej komisie a pomáhať pri následnom vyšetrovaní; obviňovať bez zlomyseľnosti a uistiť sa, že neboli porušené pravidlá utajenia okrem tých, ktoré sú potrebné pre vyšetrovanie
- n) podniknúť všetky rozumné kroky na pomoc Etickej komisii, aby sa obvinenie vyšetrilo, ak sú poskytovatelia sami obvinení

4. Zodpovednosť

- a) vyhýbanie sa poškodeniu
- b) časové určenie služby
- c) kontinuita starostlivosti
- d) dosiahnutie cieľov

AKTUÁLNE INFORMÁCIE

Konferencia Európskej únie pre podporované zamestnávanie

V dňoch 27. až 29. mája 2009 sa v Kongresovom centre Praha uskutoční 9. Európska konferencia o podporovanom zamestnávaní.

Medzinárodná EUSE konferencia o podporovanom zamestnávaní (ďalej PZ) si kladie za cieľ prispieť k rozvoju PZ a výmene osvedčených postupov a metód pri zamestnávaní ľudí znevýhodnených na otvorenom trhu práce.

Konferencia je určené predovšetkým odborníkom pracujúcim v oblasti zamestnávania ľudí znevýhodnených na trhu práce, t. j. pracovníkom úradov práce, poskytovateľom podporovaného zamestnávania a ďalších sociálnych služieb, zamestnávateľom, zástupcom štátnej správy i samosprávy a politikom.

Poslaním konferencie je otvoriť diskusiu nad budúcnosťou podporovaného zamestnávania v Európe a umožniť sprístupnenie skúseností a dobrej praxe v PZ medzi rôznymi európskymi krajinami, od tých s dlhoročnou tradíciou až po tie, ktoré túto metódu zatiaľ objavujú.

Program konferencie

- streda, 27. mája 2009 – predkonferenčný deň (workshopy, slávnostná recepcia)
- štvrtok, 28. mája 2009 – prvý deň konferencie (oficiálne otvorenie konferencie, workshopy, slávnostná večera)
- piatok, 29. mája 2009 – druhý deň konferencie (workshopy, záver konferencie)

Program je členený do štyroch tematických blokov:

- kvalita v podporovanom zamestnávaní
- metódy práce v podporovanom zamestnávaní
- možnosti zapojenia zainteresovaných skupín v PZ
- budúcnosť v podporovanom zamestnávaní

Konferenciu organizuje Česká unie pro podporované zamestnávání (www.unie-pz.cz) v spolupráci s Európskou úniou pre podporované zamestnávanie (www.euse.org). Ďalšie informácie (registrácia, ubytovanie, poplatky, prezentácie, podrobný program, kontakty...) nájdete: www.euseconference2009.org

Kontakt:

Agentúra podporovaného zamestnávania, n. o., Heydukova 14, 811 08 Bratislava
tel./ fax: +421 2 5273 3676, e-mail: apzba@apzba.sk

Vydala ■ Agentúra podporovaného zamestnávania, n. o., Heydukova 14, 811 08 Bratislava
Jazyková korektúra ■ Adriena Pekárová
Grafický dizajn ■ Zuzana Chmelová
Distribúcia ■ APZ, n. o.
Tlač ■ Eterna press, s. r. o.

Európsky sociálny fond

Aktivity sú organizované v rámci projektu iniciatívy EQUAL Kvalita v podporovanom zamestnávaní – posilňovanie kapacity služieb podporovaného zamestnávania v sieti služieb zamestnanosti ako aktéra vyrovnávania príležitostí znevýhodnených skupín na trhu práce. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.

Úvod

Každá spoločnosť si vytvára systém formálnych a neformálnych pravidiel, podľa ktorých jej jednotlivé články – ľudia – fungujú. Tieto pravidlá sa nazývajú etika, morálka danej spoločnosti. Všeobecne sa etika definuje ako súhrn pravidiel o spoločenskom správaní, ktoré sa týkajú vonkajšieho prejavu, vzťahu k ľuďom (Slovník cudzích slov, 1981).

V profesiách, kde sú objektom aj subjektom pracovných aktivít ľudia, je etika v práci odborníka súčasťou jeho základných a nevyhnutných kvalifikačných predpokladov. Etický kódex poradcu pre podporované zamestnávanie (ďalej PZ) obsahuje najmä požiadavky na jeho vedomosti, zručnosti, skúsenosti, chránenie dôstojnosti klienta, odčudňovanie predsudkov, ponechanie práva na výber a rozhodovanie klientovi, prejav trvalého záujmu o klienta, profesionálnu zodpovednosť, zodpovednosť za stabilitu a štandardnosť služieb, spoluprácu s inými subjektmi a dodržiavanie dôvernosti.

Etický kódex poradcu pre PZ v SR – súbor zásad, noriem a etických princípov – je produktom poradcov, ktorí sa zúčastnili na vzdelávaní a tvorbe štandardov kvality v PZ, ako aj výsledkom nadnárodnej spolupráce v rámci aktivít projektu EQUAL **Kvalita v podporovanom zamestnávaní**. Uvedomenie si vlastného konania a hlavne dôsledkov, ktoré pri nerešpektovaní etických noriem – pravidiel – môžu nastať, viedlo k tomu, že Etický kódex poradcu pre podporované zamestnávanie sa stal súčasťou Štandardov kvality podporovaného zamestnávania. Dodržiavanie etického kódexu poradcami pre PZ je nevyhnutnou podmienkou – bez jej naplnenia nemôžeme hovoriť o kvalite služby PZ. Etický kódex poradcu pre PZ reflektuje skúsenosti a požiadavky obidvoch zúčastnených skupín, klientov ako i poradcov.